

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOŚCIAMI:
Za pierwszy kwartał od 1go stycznia do ostatniego marca 1855 wynosi:
dla odbierających (w kantorze : : : : 3 złr. 45 kr.
(z poczty : : : : 4 złr. 30 kr.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księztwa Naddunajskie. — Grecya. — Azya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 22. grudnia. Dnia 23. grudnia 1854 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany III. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 314. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 13. grudnia 1854, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem lombardzko-weneckiego królestwa i wojskowego Pogranicza, którem się wydają przeznaczonym do wykonywania jurysdykcji górniczej władzom sądowym przepis wykonania dla zastosowania §§. 138—167 powszechnej ustawy górniczej z 23go maja 1854 nr. 146 dziennika ustaw do istniejących już profesyi.

Nr. 315. Rozporządzenie ministra wyznań religijnych i publicznego oświecenia z 16go grudnia 1854, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, którem się ogłaszają najwyższe przepisy o organizacyi gymnazyów.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 25. grudnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższym listem własnoręcznym z dnia 14. grudnia b. r. starostę obwodowego Franciszka *Grohmann* na jego prośbę przenieść z Zaleszczyk do Stryja, pierwszego obwodowego komisarza Ludwika *Kube* mianować obwodowym starostą w Zaleszczykach, a drugiego obwodowego komisarza Emila *Dworzaka* pierwszym komisarzem.

(Przepisy względem organizacyi gymnazyów.)

Wiedeń, 23. grudnia. Rozporządzenie ministra wyznań religijnych i publicznego oświecenia z dnia 16go grudnia obwieszcza Najwyższe przepisy o organizacyi gymnazyów:

Jego c. k. Apostolska Mość raczył Najwyższym listem własnoręcznym z dnia 9. grudnia 1854 przyjąć do wiadomości przedłożone na mocy Najwyższego rozkazu doświadczenia pod względem rezultatów prowizorycznej organizacyi gymnazyów, i potwierdził najłaskawiej połączenie zaprowadzonych przedtem dwóch lat filozoficznych z gymnazyami, a przeto zatrzymanie gymnazyów ośmioletnich wraz z zaprowadzoną w nich obecnie metodą nauki i z istniejącymi teraz urządzeniami w ogóle, jak dalece względem pojedynczych punktów przez następujące poniżej Najwyższe rozporządzenia nie będą potrzebne odmiany.

1. Należy przyłożyć szczególniejszej staranności, ażeby uczniowie doskonalili się w języku łacińskim; propedeutyka filozoficzna ma być obszerniej wykładana niż dotychczas, i stanowić także przedmiot egzaminu maturitatis.

2. Pod względem języka naukowego należy się trzymać tej zasady, że zawsze i wszędzie ma być udzielana nauka w tym języku, którym najlepiej może być poparte ukształcenie uczniów, a przeto we wszelkich okolicznościach należy użyć tego języka, który uczniom tak jest znany i łatwy, iż za pomocą niego mogą z korzyścią pobierać naukę; nawet tam, gdzie na mocy tego, nie może być język niemiecki wyłącznym językiem naukowym, należy udzielać naukę we wszystkich gymnazyach, z wyjątkiem lombardzko-weneckich, w miarę jak do gruntownego ukształcenia potrzeba, a przeto na wszelki sposób w wyższych klasach przeważnie w języku niemieckim, który prócz tego we wszystkich, nawet w gymnazyach lombardzko-wene-

ckich musi być przedmiotem obowiązującym. Stosownie do tego ma minister wyznań religijnych i nauki publicznej wydać każdą razą stosowne względem pojedynczych gymnazyów przepisy.

3. Dla uzyskania stosownych książek naukowych, jak dalece na nich jeszcze zbywa co do pojedynczych przedmiotów albo klas, rozkaże minister wyznań religijnych i oświecenia wypracować programy, mające tak być ułożone, ażeby w nich były wytknięte zamiary, charakter i porządek nauki. Nowe książki naukowe mają się podawać do potwierdzenia ministerstwu nauki, a z potwierdzonych książek naukowych należy zostawić nauczycielom wybór, jednak tylko w ten sposób, ażeby w ciągu naukowego kursu odnośnego przedmiotu nie nastąpiła zmiana książki naukowej.

4. W roku 1858, w którym istniejący plan gymnazyalny w przeciągu ośmioletniego kursu przyjdzie w zupełne wykonanie w niemiecko-sławiańskich krajach koronnych, a odośnie także w królestwie Węgier, mianowana będzie komisya z godnych zaufania i praktycznych znawców rzeczy różnych krajów koronnych, równie jak z niektórych profesorów fakultetu, która starannie rozpozna skutki teraźniejszego urzędowania gymnazyalnego i przedłoży swe propozycye względem jakowych ulepszeń.

Tych przepisów należy się trzymać w postępującem urządzeniu i kierunku nauki gymnazyalnej w całym państwie, i na tej zasadzie należy odtąd przedkładać potrzebne w tej mierze propozycye.

Ameryka.

(Sprawy w centralnej Ameryce.)

Guatemala, 28. paźdz. Doniesienia z południowych państw Ameryki centralnej są ważne. Demokraci z *Honduras* agituja otwarcie za przyłączeniem się do Stanów zjednoczonych. Rząd państwa Honduras wystawił kontrakt sprzedaży wyspy Tigre w zatoce Fonseca na imię pana Augusta Hollin, konzula amerykańskiego w Omoa. Nietylko ten ważny port i wyspa Saccate są już w posiadaniu północnych Amerykanów, lecz wszczęto także układy względem odstąpienia wysp Meanguera i Martin-Perez. Rząd z San Salvador reklamując te wyspy jako należące do republiki San Salvador podnosi wrzawę i zagraża państwu Honduras wojną. W Nicaragua wre ciągle wojna domowa. Dnia 29. września chciał Chamorro przedsięwziąć główny atak, ale demokraci odparli go do Granady. Granadyni zaś odnieśli ważne zwycięstwo na morzu. Zabrano trzy goelety demokratów, żeglujące po wielkiem jeziorze Nicaragua, i wycięto w pień całą załogę. Północno-amerykańskie towarzystwo transytu, które jest za demokratami przeciw Chamorroze, wysłało dwa największe parostatki na wyspę Ometepec, gdzie stała eskadra Granadynów. Zdaje się, że Amerykanie Stanów zjednoczonych wystąpią teraz otwarcie za Castellanem, i przy pierwszej sposobności zatopią okręta Chamorry.

(Zeit.)

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie. — Wotum dziękczynne dla sprzymierzonych. — Potoczne.)

Londyn, 16. grudnia. Na wczorajszym posiedzeniu Izby wyższej wniósł książę *Newcastle* propozycyę, ażeby izba wyraziła podziękowanie swoje połączonej angielsko-francuzkiej armii, szczególnie jej wodzom lordowi Raglan i generałowi Canrobert, tudzież generałom, którzy się najwięcej odznaczyli walecznością i poświęceniem. Książę motywował swój wniosek zywemi kilkakrotnie oklaskami przyrywaniem skreśleniem czynów, któremi się obydwie armie odznaczyły od początku kampanii. — Lord *Derby* jako przywódca opozycyi popiera wniosek z wszelką usilnością. Lord *Hardwicke* wyraża nadzieję, że mowa ministra wojny ochroni nadal admirała Dundas od oszczerstw i potwarzy. Kilku jeszcze lordów mówi w najzaszczytniejszych wyrazach o waleczności i poświęceniu połączonych armii i flot, poczem aklamacyą przyjęto zaproponowane wota dziękczynne. Na interpelacyę margrabi *of Clanricarde*, czyli rząd nie przedłoży dokumentów, któreby wyjaśniły stanowisko Austryaków w Księstwach

Naddunajskich, odpowiedział lord *Clarendon*, że po Nowym roku, gdy się zbierze parlament, przedłoży odnośne papiery, jak dalece mogą być podane do wiadomości publicznej. Austria długo się odciągała, ale teraz, kiedy skarb tego państwa napełniony jest dobrowolnymi darami, a uzbrojenia zostały przyspieszone, niepodobna myśleć, żeby to wszystko zostało bez użytku. Potem nastąpiła zwawa debata nad bilem względem legii cudzoziemców. Wkońcu przyjęto większością 55 głosów przeciw 43 wniosom względem naradzenia się nad tym bilem w komitecie.

W izbie niższej złożył lord *J. Russell* traktat austriacki na stole izby i zaproponował w podobny sposób jak minister wojny wotum podziękowania dla armii, flot i ich wodzów. *Mr. d'Israeli* jako przywódca opozycji w izbie niższej przystępuje do wniosku w imieniu całej swej partii, oddając część tak poległym jak i tym co ich przeżyli. Gdy jednak przy wotum podziękowania dla floty położono na czele imię *Sir Edmund Lyons*, wszczął się zwawy spór względem zasług admirała *Dundas*. *Mr. Layard* napisał był z Krymu do przyjaciół w Anglii list, który samowolnie umieszczono w gazetach; w tym liście zawarta była ostra krytyka postępowania admirała *Dundas*. *Sir J. Graham* wystąpił przeciw panu *Layard*, który z swej strony oświadczył, że gotów jest udowodnić to, co pisał o admirałe. *Sir J. Graham* przyrzekł wzajemnie, że dowodami zbije zdanie pana *Layard*. Tak więc wytoczy się ta sprawa jeszcze raz w parlamencie. *Sir Francis Baring*, admirał *Walcott* i kapitan *Scobell* stają w obronie admirała, przytaczając list *Sir Edmunda Lyons*, który z wdzięcznością i uszanowaniem mówi o zasługach admirała *Dundas*. — Zaproponowane wotum dziękczynne przyjęto wkońcu przez akłamację i izba odroczyła się do poniedziałku.

Wykaz banku: Banknoty w obiegu: 19,405.585 funt. sztr., (ubytek 211.205 funt. sztr.) zapas gotówki: 14,005.444 funt. sztr. (nadwyżka: 135.421 funt. sztr.) (W. Z.)

(Przyjęcie bilu. — Rozkaz wydania nowej odzieży dla wojska.)

Londyn, 20 grudnia. Dziennik *E. C.* donosi: Bil względem legii cudzoziemców przypuszczono dziś o drugiej godzinie po burzliwej debacie do drugiego odczytania, niema więc zmiany gabinetu. Gdy lord *John Russell* i sekretarz wojny zwątpić musieli o potęgę swych argumentów, wtedy użyli ostatecznego środka i oświadczyli, że weźmą dymisyę, jeżeli izba nieprzyjmie bilu. — To oświadczenie skutkowało i wielu członków wotowało wbrew swemu przekonaniu, by uniknąć przesilenia ministeryalnego. Mimo-to otrzymało ministeryum w izbie licząc 443 członków tylko większość 39 głosów, i słusznie można z dziennikiem „*Morning Herald*“ powiedzieć, że to zwyczajowo równa się klęsce. Dziennik „*Post*“ utrzymuje nawet, że to krok niekonstytucyjny przeprowadzić bil w ten sposób, że się z niego robi kwestyę gabinetową, jestto bowiem rodzaj zadawania przymusu reprezentantom narodu.

„*Globe*“ zawiera następujący jeneralny rozkaz ministerstwa wojny:

„Naczelnny dowódzca armii poczytuje sobie za przyjemność, podać następujący list do wiadomości armii w Krymie:

Ministeryum wojny 9. listopada 1854.

Mylordzie! Rząd Jej królewskiej Mości czuwa zawsze z wielką troskliwością nad dobrem powodzeniem armii zostającej pod pańskimi rozkazami, dla tego mam zaszczyt uwiadomić Pana, że chcąc ile możności do tego się przyczynić i mieć staranie o zdrowiu żołnierzy, uchwalono nadzwyczajne rozdanie odzieży między żołnierzy. Dla uskutecznienia tej uchwały wydałem rozkaz, ażeby niezwłocznie zabrano na okręta odzież, którą przy zwyczajnym trybie dopiero w kwietniu rozdano między wojsko, tak iż żołnierze natychmiast tę odzież przywdziać mogą; drugie rozdanie nastąpi w roku 18^{55/56}, a dnia 1. kwietnia 1856 otrzymają pułki, które dostały nadzwyczajny liwerunek, jak zwykle odzież na rok 18^{56/57}. Co do pułków, które noszą strój górski, mam zaszczyt uwiadomić Pana, że wydane zostały instrukcyje, ażeby każdy żołnierz otrzymał tartan.

Sidney Herbert. (W. Z.)

(Depesza admirała *Dundas*, donosząca o ataku na Anapę.)

London-Gazette ogłosiła następującą depeszę admirała *Dundas*:

„Na pokładzie okrętu „*Britania*“ koło ujścia Kaczy, 22. listopada 1854.

Sir! Proszę Pana przedłożyć lordom admiralicyi kopię listu, który otrzymałem od kapitana *Carnegie*, dowódcy okrętu „*Tribune*“, zdającego raport z wypadków tego statku, tudzież okrętów „*Highflyer*“ i „*Lynx*“ z czasu ostatniej ich żeglugi. Zdaje się, że zręcznie i rozsądnie był ułożony i wykonany atak na zbrojne siły i baterye nieprzyjacielskie. Niestate i burzliwe powietrze przeszkodziło dalszym operacyom na wybrzeżu. Jakoż po zburzeniu wieży i bateryi tylko z trudnością udało się kapitanowi *Carnegie* zawieźć napowrót swoich ludzi, lubo morze było całkiem spokojne, gdy na ląd wysiadali.“

A l e g a t.

Na pokładzie okrętu „*Tribune*“, ciasnina morską w Kercz, dnia 17. listopada 1854. Raport kapitana *S. T. Cauregie*.

Sir! Mam zaszczyt zawiadomić Pana, że przedpołudniem dnia 12. listopada, gdyśmy się znajdowali niemal 10 mil w północno-zachodniej stronie fortu Anapy, spostrzegliśmy, że dano ognia z dział z wielkiej wieży *Martello*, położonej na stanowisku, które panuje nad nadbrzeżnym gościńcem idącym z Anapy do Kercz i na mapach jest oznaczone pod nazwą *Dsemetie*. Okręta „*Tribune*“, „*Highflyer*“

i „*Lynx*“ zbliżyły się jak dalece pozwoliła głębokość wody, zarzucały kotwicę 2700 stóp od brzegu i wymierzyły do wieży ognia, który wkrótce zmusił załogę do opuszczenia. Natychmiast wysadzono na ląd majtków i żołnierzy, którzy dokonali zburzenia namienionej warowni. Okręt „*Highflyer*“ pod wodzą kapitana *Moore* wysadził wieżę wraz z dwoma działami, amunicyą i t. d. w powietrze. Przy tej sposobności został niestety ten oficer lekko, a porucznik *Smithett* (od okrętu „*Tribune*“) ciężko raniony przez eksplozyę. Wylądowanie odbyło się bez najmniejszej przeszkody, atoli morze wezbrało później tak szybko, że tylko z trudnością mogły łodzie dostać się do swych okrętów. (Następuje pochwała po imieniu niektórych oficerów.)

Francya.

(Formowanie pułków gwardyi. — Podstępne podwyższenie cen. — Pensya dla pani *St. Arnaud* podwojona. — Blizkie rozwiązania wypadków pod *Sebastopolem*.)

Paryż, 17. grudnia. Według pogłoski przytoczonej przez dziennik *Patrie*, wystana być ma do Krymu część gwardyi cesarskiej. Urządzić też mają korpus *Zuawów*. (Według innych pogłossek wystać mają do Krymu cztery bataliony gwardyi cesarskiej. — Zamierzają utworzyć z nich dwa pułki i wcielić tych żołnierzy, którzy się pod *Inkermanem* odznaczyli. Oprócz tego stanąć ma batalion gwardyi *Zuawów* dobrany z najwaleczniejszych wojowników.)

Minister marynarki niepotwierdził zawartych równocześnie w *Cherbourg*, *Brest*, *Lorient*, *Rochefort* i *Tulonie* kontraktów względem dostawy *lnu* potrzebnego dla marynarki, a to dla zbyt wysokich cen tego artykułu. Minister zastrzegł sobie zawarcie innych kontraktów w czasie sposobniejszym, zwłaszcza że w magazynach znajdują się dość znaczne zapasy *lnu*. Przy tej sposobności wspomnąć jeszcze należy o procesie wytoczonym teraz w *Nantes* przed sądem policyi za podstępne podwyższenie cen mięsa solonego. W mieście pomienionem utworzyła się koalicya dla sztucznego podwyższenia cen solonej wieprzowiny i należało do niej dziewięciu handlarzy tamtejszych.

J. M. Cesarz podwoił z własnej szkatuły pensyę wyznaczoną wdowie po marszałku *Saint-Arnaud*.

Również donosi teraz i dziennik *Morning Advertiser*, że w dowódzie naczelni armii sprzymierzonych w Krymie postanowili wydać w grudniu lub styczniu walną i stanowczą bitwę, zwłaszcza że armia francuzka ma się wielce niecierpliwie i pragnie zmierzyć się z nieprzyjacielem, czy to na wałach warowni, czy w polu otwartem. „*Jenerał Canrobert* — dodaje dziennik wspomniany — „naradzał się już nie raz z lordem *Raglanem*, czyby nienależało uderzyć najprzód na Rosyan obozujących w polu, a potem pójść do szturm. Wódz angielski tego był zdania, że trzeba zaczekać na posiłki, i na każdy wypadek zabezpieczyć działania oblężnicze. Sądzą, że w najbliższych tygodniach może już przyjść do walnej bitwy z armią rosyjską.“

(*Wien. Ztg.*)

Włochy.

(Kolumna i statua w pamięć ustalonego dogmatu. — Ambasador piemoncki podał się do dymisyi.)

Rzym, 17. grudnia. Według doniesienia dziennika *Parlamento* nakazał *Jego Świąt. Papież* na pamiątkę dogmatu d. 8. grudnia wydanego wystawić kolumnę z statuą *P. Maryi* na placu hiszpańskim przed kolegium de *propaganda fide* i ma być użyta do tego stara, pyszna kolumna stojąca za pałacem *Curia Innocenziana*. Wykonanie statuy poruczono rzeźbiarzowi *Obici*. Podobną kolumnę ze statuą *Panny Maryi* posiada Rzym już od dłuższego czasu na placu *di S. Maria maggiore*. Wystawił ją *Papież Paweł V*.

Ambasador piemoncki przy stolicy apostolskiej *marchese di Pralormo* podał się według doniesienia *Gaz. di Venez.* do dymisyi zaraz po otrzymaniu wiadomości o projekcie do ustawy względem klasztorów w *Piemencie*. (*Abbl. W. Z.*)

Niemce.

(Prośbę wychodźców do ziemi św. sejm związkowy odrzucił.)

Frankfurt n. M., 16. grudnia. Rozstrzygnięto już prośbę religijnego towarzystwa wychodźców tej treści, by u *Sultana tureckiego* wyjednać sejm związkowy potrzebne dla tego wychodźstwa gwarancye co do wyznaczenia gruntów i bezpiecznego osiedlenia się w ziemi świętej. Uchwałą sejmu związkowego polecono dyrekcji kancelaryi związkowej oznajmić *petentom*, że prośba ich ze strony związku sejmowego niemoże być uwzględniona. (*Zeit.*)

(Prawo sukcesyi w państwie *Gota*.)

Gota, 11. grudnia. Przedłożona spółnemu sejmowi ustawa domu zawiera 10 oddziałów. Najważniejszym dla kraju jest artykuł drugi o sukcesyi panującego. Ten artykuł przeznaczają najprzód dziedziczne następstwo w linii po mieczu według prawa pierworođności i na przypadek przejścia sukcesyi na księcia *Alberta*, a właściwie na jego sukcesyjne potomstwo, postanawia: od sukcesyi panowania są wyłączeni panujący *Król Anglii* i przyszły angielski następca tronu (*heir apparent* angielskiego prawa), tak iż panowanie przechodzi zaraz na uprawnionego po nich księcia. Jeżeli się jednak w czasie opróżnionej sukcesyi, prócz panującego *Króla Anglii*, albo prócz angielskiego *Następcy tronu* albo oprócz *Króla* i *Następcy tronu* nie znajduje żaden sukcesyjny potomek z linii księcia *Alberta*, tedy w pierwszym i drugim przypadku obejmie rząd *Król Anglii*, w drugim przypadku angielski następca tronu i każe je zawiadywać namiestnikowi aż do nastąpienia pełnoletności sukcesyjnego księcia z linii. W żadnym innym razie niemoże przejść panowanie na wła-

ściela nie niemieckiego tronu, a jeśli który z książąt wstąpi na tron niemiecki, zrzeknie się panowania. Wiek pełnoletności zaczyna się dla księcia z 21. rokiem, przy małoletności lub niezdolności księcia postanowi się administracja rządowa, która najpierw przysłuży rodzonej matce księcia, a po niej najdatniejszemu do rządu agnatowi; zawiadowca rządu jest oraz osobistym opiekunem księcia, namiestnik równie jak zawiadowca rządu musi być wiary protestanckiej.

Rosya.

Petersburg, 16. grudnia. Tutejsze dzienniki zawierają następujący manifest:

„My z Bożej łaski Mikołaj Pierwszy, Cesarz i Samowładca Wszech Rosyi i t. d. Uznawszy za rzecz niezbędnie potrzebną, utrzymać wśród terażniejszych okoliczności wojsko Naszych armii i flot w zupełnej liczbie, rozkazujemy: 1) Na zasadzie osobnego w tej mierze ukazu do dyrygującego senatu, rozpocząć dwunastą z kolei częściową rekrutację w guberniach wschodniej połowy państwa, a to po dziesięć ludzi od każdego tysiąca dusz. 2) Ten zaciąg rozpocząć dnia 15. lutego 1855 i skończyć dnia 15. marca tego samego roku. 3) Od Hebrajczyków, ulegających powinności rekrutacyjnych, należy zaciągać po dziesięć ludzi od każdego tysiąca dusz, na mocy 16. dodatku do § 685 regulaminu rekrutacji, którym są obowiązani przystawiać rekrutów do każdego ogłoszonego w państwie z kolei częściowego zaciągu.

Dano w Gieczynie, dnia 1. grudnia roku tysiąc ósm set pięćdziesiątego czwartego po Narodzeniu Chrystusa, a Naszego panowania w trzydziestym.

Mikołaj.“

Ukaz do dyrygującego senatu. „Wydany dnia dzisiejszego manifestem nakazaliśmy wykonać dwunastą z kolei częściową rekrutację w guberniach wschodniej połowy państwa — i rozkazujemy przeto: 1) Rekrutacja ta ma się zacząć z dniem 15. lutego i nieochybnie zakończyć do 15. marca 1855. 2) Na uniformowanie rekrutów należy podnieść pieniądze od liwerantów po cenie, po jakiej to uniformowanie opłaca komisaryat, to jest po 10 rubli 20 kop. w srebrze. Dyspozycje w wojsku zostawiliśmy do woli ministrowi wojny, a skuteczne wykonanie i ukończenie tej rekrutacji w wyznaczonym terminie, poruczymy staranności dyrygującego senatu.

Gieczyna dnia 1. (12.) grudnia 1854.

Mikołaj.“

Księstwa Nadunajskie.

(Generał Kniczaniń. — Książę wydaje córkę za żonę.)

Belgrad, 13. grudnia. Jenerał Kniczaniń przybył tu przed kilkoma dniami z Kragujewca. Książę Alexander wezwał go na naradę w kilku ważnych sprawach. Jak wiadomo, tknięty był Kniczaniń niedawnymi czasy apoplexyą, lecz odzyskał zdrowie niemal już całkiem.

Familia książęca obchodzić będzie wkrótce uroczystość rodzinną. Druga córka księcia, Kleopatra, zaręczona została przed kilkoma dniami młodszemu synowi zmarłego „przedstawnika“ Petroniewica, Milanowi, a ślub odbędzie się w styczniu. Milan Petroniewicz chodził najprzód do szkół krajowych, poczem przez lat 4 zwiedzał uniwersytety w Paryżu i w Heidelbergu. Wrócił do kraju przed kilku miesiącami i otrzymał posadę sekretarza przy agenturze w Konstantynopolu.

(W. Z.)

Grecya.

Ateny, 15. grudnia. Riga Palamides otrzymał dymisyę. Maurkordatos objął tymczasowo ministerstwo spraw wewnętrznych. Cholera ustaje. Słychać, że jenerał Kalergis otrzymał wielki krzyż orderu zbawiciela.

(L. k. a.)

Azja.

(Traktat przymierza Anglii z Japonią.)

Według bliższych doniesień o ekspedycji admirała Stirlinga do Japonii nie było przyjęcie jego z początku przyjaźne. Dopiero gdy zagroził, że się uda do Jeddo, zmiękły władze tamtejsze, a gdy tymczasem nadeszło ze stolicy pozwolenie wejść z nim w układy, przyszedł do skutku traktat podobny do zawartego ze stanami zjednoczonemi Ameryki północnej i otwiera dla handlu angielskiego porty Simoda i Hakodadi.

Dragoman odpowiada, że Japończycy nie sprzyjają Rosyanom, którzy od pierwszego pojawienia się fregaty „Pallas“ na wodach tamtejszych (w roku zeszłym) byli tam trzy razy i odплыli w ostatniej połowie kwietnia. Terażniejszy Cesarz nazywa się Kae-hee, tak jak zmarły niedawno, a którego sześciolatek rząd odpowiadał tak dalece życzeniom Japończyków, że postanowili zaprowadzić między nim i nowym rządem nieprzerwany związek chronologiczny w ten sposób, że pierwszy rok panowania terażniejszego Cesarza nazywają siódmym i t. d.

(W. Z.)

Z teatru wojny.

(Wiadomości z Odessy. — Złe drogi. — Utrudzony transport. — Siła zbrojna w Odessie. — Obawy. — Potoczne.)

Wiedeń, 24. grudnia. Litogr. koresp. austr. podaje następujące doniesienia z Odessy z dnia 12. grudnia: Obawa, że sprzymierzeni wylądają w Odessie nie tylko nieustaje, ale raczej z każdym dniem się wzmacnia. Dla tego wzmacniają Rosyanie baterie wybrze-

zne, a nawet od strony ładu sypią szańce. Po jenerale Annenkowie objął komendę jenerał Szabelski znany z dzielności i sprężystego charakteru. Słota nieustaje. Na gościńcach w pobliżu miasta leżą wozy powywracane; niedawno ugrzęzła w błocie fura z sianem, której sześć koni artylerji nie mogły ruszyć z miejsca. W Krymie drogi tak są popsute, że trzy dni trzeba jechać nim ujedzie dziesięć mil niemieckich. Dolina Inkermańska stała się formalnym jeziorem. W Synferopolu złożono cywilnego gubernatora Pestla z urzędu; przy wylądowaniu bowiem sprzymierzonych stracił tak dalece przytomność, że radził mieszkańcom uciekać w głąb kraju zamiast stosownie do swego obowiązku wspierać księcia Menzykowa wszelkimi środkami porządnej administracji. Nakazana w Bessarabii i Tauryi rekrutacja odbywa się najregularniej, właściciele dóbr pełnią gorliwie rozkazy rządu. Załoga Odessy liczy teraz 50.000 wojska. Dziś rozchodzi się pogłoska, że pod Oczakowem krąży ośm paropływów i mierzą głębizny; ztąd wnoszą, że sprzymierzeni chcą opanować półwysep Kinburn, gdzie mogą robić przygotowania do wyprawy na Krym i Perekop. Ten półwysep okryty jest stepami i stonami jeziorami, mieszkańców jest bardzo mało i to tylko rybacy nad jeziorami, z których rząd sól wydobywa. Wiadomości z Sebastopola sięgają po dzień 6. b. m., niedonoszą jednak nic ważnego.

(Poczta Konstantynopolska zapowiada stanowcze czynności pod Sebastopolem.)

Z Konstantynopola piszą do *Pr. Cosp.* z 7. b. m.: Sądzą tu powszechnie, że armie sprzymierzone mają w krótkim już czasie uderzyć stanowczo na Sebastopol. Oczekiwanie to utwierdza się też wysłaniem Omera Baszy do Krymu z 30 tysięczną armią naddunajską, tudzież wysłaniem z różnych stron do Krymu oddziałów wojskowych i amunicji. (Dziennikowi *Constitutionnel* przesłano już wiadomość telegraficzną o odplynięciu Omera Baszy do Krymu). Potwierdza się zresztą, że Ismael Basza, mianowany niedawno naczelnym wodzem armii azyatyckiej, objąć ma teraz dowództwo pozostałych wojsk nad Dunajem. Działania sprzymierzonych przeciw Sebastopolowi skierowane być mają najprzód przeciw miastu, warownie po stronie południowej zatoki i przeciw flocie. Zdaje się, że zima w tamtych stronach będzie bardzo łagodną. W takim razie pójdą sprzymierzonym z łatwością prace oblężnicze i dowóz będzie bezpieczniejszy, gdy przeciwnie drogi rozmiękłe są wielką przeszkodą dla transportów rosyjskich i dopiero mroz trwały mógłby trudności uchylić. Francuzi zajęli dogodnie wprawdzie stanowisko dla swych okrętów w zatoce Kamiszwaja (zatoce trzcina zarosłej), a Anglicy w zatoce pod Bałakławą i zatoce kozackiej, mimo to jednak sądzą powszechnie, że większa część okrętów ich zagłowych przezimuje w bliskości Konstantynopola.

(W. Z.)

(Prace oblężnicze.)

Constitutionnel podaje następujący skład rzeczy przed Sebastopolem: „Do Dnia 28. listopada wystawili Francuzi nowych 140 dział i moździerzy do rozpoczęcia ognia na Sebastopol. W tej liczbie jest 70 okrętowych dział ciężkiego kalibru. Anglicy mieli ich również tyle, i ciągle jeszcze donosili z okrętów. A przeto spodziewaliśmy się co chwila rozkazu do rozpoczęcia ognia, o którym sądzono, że tą razą będzie poprzednikiem szturm; jednak stanowcze te przedsięwzięcia mają nastąpić równocześnie; Anglicy, ażeby się zasłonić w zapleczu, muszą podstępować od prawej strony portu admiralicyi, podczas gdy Francuzi mają wziąć bastion masztowy i opanować lewą stronę tego samego portu.

Komunikacja Rosyan utrzymywana mostem nad Czerną z miastem, jest całkiem przerwana dwiema redutami, które nad tym mostem panują i niedozwalają przejścia. Jedną z tych redut ufortyfikowali Francuzi; od 26. listopada zatoczono tam działa. Drugą, leżącą nieco dalej od rzeki Czernej, wzniesiono wspólnie; dnia 30. ukończyli Anglicy jej fortyfikacje. Od kilku dni skończono z tych redut dwie, a od trzydziestego wzniesiono także baterie dla strychowania okrętów i miasta.

Naprzeciw telegrafu, całkiem w głębi portu, mają Rosyanie baterię uzbrojoną pięciu działami, odległą 1600 metrów od reduty francuskiej. Ponieważ łąd jest tam bardzo spadzisty i nie może być ominiony ze strony morza, więc Rosyanie nie mogli tam więcej dział zatoczyć; jednak poza pierwszą, wzniesli drugą również silną baterię. Przedłużenie linii oblężniczych zmusza Rosyan do długich i trudnych manowców gdy się chcą spuścić w dolinę Bałakławy albo przynieść pomoc fortecy.

Cour. de Marseille opisuje podobnie przedsięwzięcie przez sprzymierzonych pod Sebastopolem i Kamieszą środki obrony i ataku. Liczba dział, które sprzymierzeni mają obecnie pod Sebastopolem, wynosi według tego dziennika 300. Floty dostarczyły powtórnego kontyngensu w działach i ludziach do posługi; Anglicy wysadzają jeszcze ciągle na łąd armaty. Floty czynią podobnie przygotowanie dla zabezpieczenia się równie od nieprzyjaciela jak od wypadków elementarnych. Mianowicie admirał Hamelin zwrócił swe natężenia ku odnodze Kamiesz, która przyjęła w siebie wielką część floty i przeszło 300 okrętów transportowych; odnoga jest ufortyfikowana. Dla obrony jej zatoczono 60 i kilka armat z francuskiego liniowego okrętu „Algier.“ Jenerał Canrobert uczynił również przygotowania, ażeby Kamieszę zabezpieczyć od nagłych ataków branderów rosyjskich. Co wieczór zamykają wnijście odnogi mocnym łańcuchem; angielskie i francuskie paropływy trzymają przez całą noc straż pod Sebastopolem i obserwują obroty Rosyan, ażeby natychmiast przesłać sprzymierzonym flotom, stojącym na kotwicy pod Kaczą i Kamieszą potrzebne wiadomości.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż. 25. grudnia. „Monitor“ ogłasza traktat zawarty między państwem Haiti i Francją, względem spłaty pożyczki z r. 1852. — 3°/₁₀ renta 67,90.

Petersburg. 25. grudnia. Według depechy księcia Menzykowa nie zaszło do 16. b. m. wieczór nie szczególnego pod Sebastopolem. Niepogoda przeszkadzała robotom nieprzyjaciela; ogień jego był słaby, szczególnie baterii angielskich.

Turyń. 22. grudnia. Ministrom hrabi Cavour i panu Ratazzi poruczono rewizję projektu do ustawy względem zniesienia dochodowych towarzystw zakonnych. Dziennik *Verite* z Nizy donosi, że w Piemoncie odkryto niedawno sprzyśnienie Mazzinistów. Niepokoje w Karrarze potwierdzają się. Na granicy Massy pociągnięto kordon wojskowy i proklamowano stan oblężenia.

Alexandrya (w Egypcie.) Wicekrol Said Basza zakazał handel niewolnikami. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w ohwodzie Sanockim.)

Sanok. 19. grudnia. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie były w pierwszej połowie grudnia na targach w Sanoku, Dobromilu, Lisku, Rymanowie i Dynowie: korzec pszenicy 13r.7k.—14r.24k.—14r.—14r.8k.—13r.; żyta 11r.20k.—12r.24k.—12r.—11r.12k.—12r.; jęczmienia 8r.19k.—8r.48k.—8r.45k.—8r.56k.—8r.24k.; owsa 6r.26k.—8r.—7r.45k.—5r.52k.—8r.; kukurudzy w Lisku 9r; breczki w Dobromilu 12r.; kartofli w Lisku 6r., w Dynowie 4r. Cetnar siana 0—1r.12k.—1r.50k.—0—1r.12k. Sag drzewa twardego 4r.30k.—5r.12k.—5r.30k.—6r.—5r.56k., miękkiego 3r.24k.—4r.12k.—3r.30k.—4r.48k.—3r.30k. Funt mięsa wołowego 7k.—6k.—5r.—4k.—5k. Garniec okowity 3r. 12k.—2r.48k.—2r.48k.—2r.—2r.6k. mon. konw.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec. 20. grudnia. Na targu dzisiejszym było tylko 191 sztuk wołów, a mianowicie przypędzili: Jakób Schindler z Weisskirch 19 sztuk, Aron Krämer z Radomyśla 19, Leiser Muschel z Rogów 39, a w mniejszych partyach 114 sztuk.

Gatunek byłaby był mieszany, najmniej jednak było wołów w dobrym gatunku, a ceny dość wysokie.

W drodze sprzedali: Chaim Faber z Sącza 46 sztuk, Antoni Faber z Sącza 28, a w mniejszych partyach 32 sztuk w Boberku.

Na placu Wiedeńskim było 2493 sztuk wołów, a za cetnar płacono 52—58 r. w. w. — Na przyszły tydzień spodziewają się z Galicji tylko 200 sztuk wołów.

Kurs lwowski.

Dnia 28. grudnia.

Dukat holenderski	mon. konw.	5	51	5	53
Dukat cesarski	" "	5	55	5	58
Półimperyal zł. rosyjski	" "	10	8	10	11
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	58	1	59
Talar pruski	" "	1	52	1	55
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	25	1	26
Galicyj. listy zastawne za 100 zr. bez kuponów	" "	89	40	90	5
Galicyjskie Obligacje indem. z kuponami	" "	74	15	74	40

gotówka		towarem	
złr.	kr.	złr.	kr.
5	51	5	53
5	55	5	58
10	8	10	11
1	58	1	59
1	52	1	55
1	25	1	26
89	40	90	5
74	15	74	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 28 grudnia 1854.

		złr. kr.	
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	89	42
Przedano " " 100 po	" "	90	12
Dawano " " za 100	" "	—	—
Żądano " " za 100	" "	—	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28. grudnia.

Obligacje długu państwa 5°/₈; 83¹/₈; 4¹/₂ 0° 71¹/₄ 3° 0° —; 4° z r. 1850 — wylosowane 3°/₁₀ —; 2¹/₂ 0° — Losy z r. 1834 —; z r. 1839 119¹/₂. Wied. miejsko bank. — Akcje bank. — Akcje kolei póln. 1885. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 54¹/₂. Lloyd 562¹/₂. Galic. l. z. w Wiedniu — Akcje niż.-austr. Towarzystwa eskompłowego á 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. 104¹/₂ Augsburg 127¹/₂ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 126¹/₄ l. 2. m. Hamburg 93¹/₂ l. 2. m. Liwornia — l. 2. m. Londyn 12.16 l. 3. l. m. Medycan 124³/₈. Marsylia —. Paryż 147³/₄. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio auk. ces. 31¹/₄. Pożyczka z roku 1851 5°/₁₀ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. 78¹/₂. Pożyczka z roku 1854 98¹/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. grudnia.

PP. Janko Henryk, z Hoszan. — Strzelecki Eugeniusz, z Wyrova. — Prytyka Karol, z Tuczny. — Zarewicz Władysław, z Zawadki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. grudnia.

Hr. Krasicki Edmund, do Gajów. — PP. Rodakowski Max., c. k. rotmistrz, do Czerniowiec. — Spias Józef, c. k. podpułkownik, do Krakowa. — Smarzewski Seweryn, do Hankowic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. i 28. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. wprowadzony do 0 ^o Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 9 5	- 1 ^o	+ 1.5 ^o	połud.-zach.	pochmurno
2 god. pop.	27 9 7	+ 1.5 ^o	- 2 ^o	"	jasno
10 god. wie.	27 8 8	- 2 ^o	"	"	"
6 god. zran.	27 8 2	- 2 ^o	- 0.5 ^o	połud.-zach.	pochmurno
2 god. pop.	27 7 8	- 0.5 ^o	- 2 ^o	"	zawierzucha
10 god. wie.	27 8 9	- 1 ^o	"	"	pochmurno

T E A T R.

Dziś: 29go grudnia 1854 (z uchyleniem abonamentu) na dochód panny Eweliny Kasprzyckiej po raz pierwszy:

„Jerzy i Marya“

Dramat w 5. aktach z epilogiem z francuskiego (PP. Anicet Bourgeois i Michała Masson) przełożył S. Starzewski.

O s o b y:

Jerzy Thevenin porucznik	P. Kaliciński.
Hrabia de Valledo	P. Reymers.
Baron D'Angerville	P. Smochowski.
Sir Mac-Dovel	P. Linkowski
Frémont, lekarz pułkowy	P. Szturm.
Marja	Pani Aszperger.
Klementyna jej matka	Pani Eker.
Marietta	Ewelina Kasprzycka.
Pani Bruck, pocztmistrzowa	Panna Rutkowska.
Walentin, żołnierz	P. Lauvernay.
Cecylia, gaderobiana Maryi	Panna Wilczyńska.
Józef, sługa Barona	P. Baczyński.
Młody wieśniak	P. Woźniakowski.

➔ Kwartal drugi Abonamentu biletów parterowych, rozpoczyna się z ogłoszeniem dwudziestej piątej Reprezentacji Abonamentu stałego.

K R O N I K A.

Piąty wykaz dawców, którzy A na obdzielenie ubogich pożywną zupą i B na założenie domu roboty złożyli szczerobliwe dary:

Pan prezydent wyższego sądu krajowego JW. Strojnowski na A 10r., na B 10r.; pp. radey apelacyjni: Nechay na A 2r., na B 2r.; Jakubowicz na A 2r., na B 2r.; Żarski na A 1r., na B 1r.; Vrecha na A 1r., na B 1r.; Marek na A 1r., na B 1r.; Rojek na A 1r., na B 1r.; Wajdowski na A 1r.; Tinz na A 1r., na B 1r.; Wojty na A 1r., na B 1r.; Martyni na A 2r., na B 2r.; Teodorowicz na A 1r.; Bielawski na A 1r., na B 1r.; Siegel na A 1r., na B 1r.; pp. radey foralni: Kostecki na A 1r., na B 1r.; Emminger na A 2r., na B 2r.; Kmicikiewicz na A 1r., na B 1r.; Dornbach na A 1r.; Jägermann na A 1r., na B 1r.; Jakubowski na A 1r., na B 1r.; Wierzeyski na A 30kr., na B 30kr.; Dziamski na A 1r., na B 1r.; pp. sekretarze apelacyjni: Jakubowicz na A 30kr., na B 30kr.; Rogalski na A 30kr., na B 30kr.; pp. protokoliści rady: Kluczyński na A 1r., na B 1r.; Artzt na A 1r., na B 1r.; Drenig na A 30kr., na B 30kr.; Bołoz Antoniewicz na A 1r., na B 1r.; pp. urzędnicy sądowi: Sosnowski na A 30kr., na B 30kr.; Duczyński na A 10kr., na B 10kr.; Jankiewicz na A 12kr., na B 8kr.; Darowski na A 24kr., na B 24kr.; p. radca gminy Schramm na A 1r.; p. Ignacy Lewakowski, koncepista namiestnictwa na A 2r., na B 8r.; imks. Lisiecki, scholastyk katedr. obr. łac. na A 10r., na B

10r.; imks. Ostrawski, infułat na A 5r., na B 10r.; p. Józef Kornetzky na A 1r.; pp. Leon Mączkowski na A 3r.; Edw. Geistlehner na A 2r.; p. Józef Bobowski, c. k. radca dworu na A 5r.; imks. Goydan, kanonik obr. łac. na A 5r., na B 25r.; p. Hoszowski na B 2r.; imks. Kajetan Maromoross, kanonik obr. orn., Szambelan Jego Świątobliwości na B 2r.; pp. Kluk Kluczycki na B 20kr.; Włodek na B 20kr.; Antoni C. na B 20kr.; J. J. Szczepański na B 18kr. Waligórski na B 10kr.

W Nottingham ma być cmentarz przeniesiony z wewnątrz miasta za miasto. Ledwie się rozeszła wiadomość o tej uchwale odebrał sobie pewien Anglik życie, by jak to w testamencie oświadczył, być jeszcze pochowanym na starym cmentarzu obok swej żony.

— W Kanadzie budują teraz most o rurach żelaznych, i większy jeszcze od mostu zbudowanego przez Stephensona na cieśninie morskiej Menaj. Mostem tym połączyć mają obydwa brzegi rzeki świętego Wawrzyńca dwie mil angielskich w tem miejscu szerokiej. W poprzek rzeki stanie 24 filarów, na których 60 stóp nad powierzchnią morza opierać się będą rury żelazne 200—220 stóp długości. Na przyszłe lato będzie most całkiem już gotowy.